СУРАТДА: «Самарқанд» кўчасининг кўриниши.

Л. Глауберзон фотоси.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

22 ИЮЛЬ 1970 й. 5-йил чиқиши.
ЧОРШАНБА
№ 171 (1539).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

* Пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот
* Яна янги 56 автобус
* Катта зафарлар билан
* Замонавий тўқимачилик машиналари
* Студентлар сафари

ОЛТИ ЯРИМ МИНГ СТУДЕНТ ПРАКТИКАДА

Бугун

Тошкент Давлат политехника институти барча факультетларининг III ва IV курс студентлари учун ўқув ва ишлаб чиқариш практикаси бошланди. Институт студентларидан олти ярим минг киши ўз практикасини республикамизнинг турли жойларида ва Иттифоқимизнинг 100 дан ортиқ шаҳарларидаги илғор корхоналарда ўтказади. Шулардан икки минг киши шаҳримиздаги йирик корхона ва муассасаларда ўз назарий билимини мустаҳкамлайди. Тошкентдаги авиация заводи, «Ташсельмаш» заводи, Москва таксомотор парки, Ригадаги «Ригастрой» тресті, Бокудаги нефть саноати корхоналари, Харьков, Владимир, Саратов шаҳарларидаги ўнлаб корхоналар шулар жумласидандир.

Энергетика факультети III курс студентларидан бир группаси Польша Халқ Республикасига ва химия-технология факультети IV курс студентларидан 13 киши эса Чехословакия Социалистик Республикасига практикага жўнаб кетди.

Студентлар практикаси бир ойга яқин давом этади...

ЭЛЕКТРЧИЛАР УЧУН

Бугун

153-қурилиш трестининг 3-бошқармаси азаматлари умумий ҳажми олти минг беш юз квадрат метр бўлган иккита кўп қаватли бино қурилишини ниҳоясига етказдилар. Глинка кўчасида жойлашган маъмурий бинода «Средазэлектросеть» трести жойлашади. Иккинчи бино эса Шота Руставели кўчасида қад кўтарган 411 ўринли ётоқхонадир. Унда «Узэлектромонтаж» трестининг ходимлари истиқомат қилишади.

Бу биноларнинг ўз вақтида фойдаланишга топширилишида Василий Аноприенко бошлиқ комплекслашган коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари ажойиб меҳнат намунасини кўрсатдилар.

РАНГ-БАРАНГ ВА ҚИЗИҚАРЛИ

Меҳнат эстетикасини оширишда ишлаб чиқариш-техника пропагандасининг роли каттадир.

Бу ишлар тўқимачилар маданият саройи ҳузурида янги ташкил қилинган ишлаб чиқариш пропагандаси секцияси томонидан олиб борилаётир.

Корхона инженер ва техниклари, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институтининг олимлари томонидан ўқилган суҳбатлар жуда мароқли бўлди.

Ўзбекистон Фанлар академияси сейсмология институтининг «Тошкент» сейсмик станцияси ер тебранишлари ҳамда содир бўлаётган яқин-узоқдаги зилзилаларни ўрганиш юзасидан кенг кўламда илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқда.

СУРАТДА: станциянинг навбатчиларидан Эргаш Ҳайитов ва техник Олег Хрулин бошқарув пультида навбатчилик олиб бораётган пайт.

М. Нуриддинов фотоси.

МАМЛАКАТИМИЗДА ТАЙЁРЛАНГАН

«Яқинда мутахассислар группаси тўқимачилик машиналари билан танишиш мақсадида Тошкентдан чет элларга жўнаб кетишади...»

1920 йилнинг август ойида «Туркестанская правда» газетаси ана шу ҳақда хабар берган эди.

Бугун

канон фабрикасининг тўқимачилик цехида янги замонавий машиналарни созлаш ишлари бошланди. Чет элда тайёрланган «Лоуссон» машиналар бирин-сирин йиғиштириб олинмоқда.

МАШИНАЛАР ПАРКИ ЎСМОҚДА

Тошкент область автомобиль тресті шу йилнинг ўзида Ленинград областидаги Павловск, Ивановск областидаги Ликино ва Львов автомобиль заводларидан 56 та комфортабелли пассажир автобуслари олди. Айниқса, Ликино шаҳридан келтирилган автобуслар диққатга сазовордир. Уларнинг ҳар бири 110 йўловчига мўлжалланган, жуда чиройли ва қулайдир.

Бугун

автомобиль трестининг парклари Павловскийдан олинган автобусларнинг яна янги партияси билан тўлатилди. Улар пойтахтимиздан Тошкент денгизига қатновчи маршрутга қўйилади.

ЯНГИ МАРШРУТ

Яқинда Ўзбекистон автомобиль транспорти министрлигининг ташаббуси билан Чирчиқ — Янгийўл шаҳарларига қатновчи янги автобус маршрути ташкил қилинди. Унда 8 та кўп ўринли автобуслар қатнаб турибди.

Шу маршрутда қатновчи машиналар йўловчиларнинг илтимоси билан Шастри автостанциясида, Олой ва Туркман бозорларида тўхтаб ўтмоқда.

МЕВА ШАРБАТЛАРИ

«Ташкентвино» комбинатининг маҳсулотлари ер юзидаги бир қатор мамлакатларда шуҳрат қозонмоқда. Маҳсулотларнинг бир неча хил намуналари халқаро кўргазмаларда юқори баҳо олди.

Ўзбекистонда бу кекса корхона фақатгина винолари билан эмас, балки ширин-шакар мевалардан тайёрланган шарбатлари билан ҳам шуҳрат қозонмоқда.

Бугун

корхонада 50 тонна оличадан шарбат тайёрлашга киришилди. Булардан ташқари, узум ва бошқа боғдорчилик неъматларидан ҳам шарбатлар тайёрлашга тараддуд кўрилмоқда.

Ю

УЧ МИНГ БОЛА ҚУВОНЧИ

Шаҳримиз мактаб ўқувчиларидан катта бир группаси Ватанимиз пойтахти Москвага жўнаб кетди.

Бу сафарни ташкил қилган республика болалар туризми станцияси тошкентлик ўқувчиларни Москванинг бугунги ҳаёти билан таништиради.

Жўнаб кетган болалар орасида 187-мактаб ўқувчилари, Чкалов номли авиация, «Ташсельмаш» заводлари, тўқимачилик комбинати ва бошқа корхоналар хизматчиларининг фарзандлари бор.

Яна шундай бир группа Ленинградга ҳам йўл олди.

Шу кунларда республика мактабларининг кўплаб ўқувчилари доҳий В. И. Ленин яшаган ва ўқиган Ульяновск, Қозон шаҳарларида саёҳатни бошладилар.

Республика туризм станцияси ёзги каникулда ҳаммаси бўлиб уч минг боланинг қувончига қувонч қўшади.

К

ХАРИДОРЛАР МАМНУН

Бугун

Чилонзор массивининг Волгоград кўчасидаги 16-гастрономда ўз-ўзига хизмат кўрсатиш йўлга қўйилди.

Озиқ-овқат магазинида 20 савдо ходими харидорларга улгуролмас эди. Энди янгича тартиб туфайли, харидорларга савдо хизмати анча яхшиланди.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

● КПСС XXIV съездини меҳнат зафарлари билан кутиб олайлик

Ҳушхабардан руҳланиб

Шу кунларда корхонамиз цехларида бўлган киши ўзгача манзаранинг гувоҳи бўлади. Ҳар бир ишчи қалбида севинч ва меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон. Барча совет кишилари қатори орденли заводимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг партиянинг навбатдаги XXIV съездини чақириш ҳақидаги қарорини зўр кўтаринкилик билан кутиб олдилар.

Биз машинасозлар деҳқонларга кўплаб машиналар етказиб бериш иштиёқида меҳнат қилмоқдамиз. Биргина ўтган йилнинг ўзида қишлоқ меҳнат аҳлига 9800 та (икки қаторли ҳисобида) «зангори кема»лар етказиб бердик. Бу йилги марраmиз бундан ҳам юксак. Шу ярим йилликнинг ўзида корхонамиз пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлди.

Партиямизнинг навбатдаги съездини чақириш ҳақидаги ҳушхабардан руҳланган «ташсельмаш»чилар бутун эътиборни улкан форумни ёруғ юз, меҳнатда катта зафарлар билан кутиб олишга қаратганлар. Шунинг учун корхонанинг барча цехларида иш суръати ҳам, ишчиларнинг меҳнат кўтаринкилиги ҳам ошиб бормоқда.

М. МУИДИНОВ,
«Ташсельмаш» заводининг слесари, коммунистик меҳнат зарбдори, шаҳар Советининг депутати.

● ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

«Микрофон ёнидаги оқшом»

Шаҳримизнинг Свердлов номли концерт залида Польша Халқ Республикаси эстрада артистларининг гастроллари муваффақият билан ўтмоқда. Улар ҳамшаҳарларимизга «Микрофон ёнидаги оқшом» деб номланган қизиқарли программада томоша кўрсатяптилар. Бу программада хилма-хил замонавий эстрада қўшиқлари билан бирга, «ичак узди» сатирик миниатюралар ҳам бор. Венчислав Глинский ва Лидия Корсакувналарнинг турмушимизда баъзан учраб турадиган иллатлар, жамиятимиздаги ёт нусхаларни кулги билан фош қилувчи миниатюралари, Маргерита, Орват, Лилиана Пара, Леокадия Зенко, Эльжбета Стшалковскаларнинг ёқимли ва жарангдор қўшиқлари пойтахтимиз санъат мухлисларини хушнуд этмоқда.

Сиз суратларда «Ренц-Комбо» ансамблининг артистларидан бир группасини ҳамда миниатюра усталари — театр ва кино артистлари Лидия Корсакувна билан Венчислав Глинскийларни кўриб турибсиз.

Л. Глауберзон фотолари.

КИНОСАЁҲАТЧИЛАР КЛУБИ

А. С. Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида «Кино саёҳатчилар» клуби ташкил қилинди. Клубнинг раиси кинорежиссёр Борий Хўжаев «Кино саёҳатчилар» клубининг амалга ошириладиган тадбирлари ҳақида гапириб берди.

Шундан кейин Австралия, Янги Зеландия, Ҳиндистон, Танзания мамлакатларидаги ҳайвонот дунёсига доир ҳужжатли фильмлар кўрсатилди.

Шаҳримиздаги зонал илмий-текшириш лойиҳа институтининг лойиҳачилари республикамиз областлари учун кўплаб турли хил маданий-маиший объектлар биноларининг лойиҳаларини тайёрламоқдалар.

СУРАТДА: институт лойиҳачилари томонидан тайёрланган ва яқин келажакда Бухоро шаҳрида қуриб битказиладиган «Интурист» меҳмонхонасининг макети. М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ МАГАЗИН

Бугун

шаҳримизнинг Лисунов кўчасида янги пойафзал магазини очилди. Бу шаҳримиздаги аҳоли ўз-ўзига хизмат қиладиган учинчи пойафзал магазинидир.

ЯНГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Картошка, сабзавот ва мева етиштиришни кўпайтириш, тайёрлашни яхшилаш ва шу маҳсулотлар билан аҳолини таъминлаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

◆ 21 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида республика партия — хўжалик активларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

◆ ҚАРШИ, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРнинг Қарши чўлидаги ерларни суғориш ва ўзлаштириш ишларини жадаллаштириш тўғрисидаги қарорини, шунингдек совет пахтачилиги янги катта базасини барпо этишнинг улкан программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Республика Министрлар Совети ишлаб чиққан тадбирларни Қашқадарё область меҳнаткашлари жонажон Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига зўр миннатдорчилик ҳиссуйғулари билан кутиб олдилар.

КПССнинг навбатдаги XXIV съездини чақириш ҳақидаги хушхабардан илҳомланган трикотаж фирма-сининг коллективи социалистик мусобақани кун сайин кучайтирмоқда. Корхонада ким ўзарга авж олаётган мусобақада ёшлар ҳам пешқадамлик қилишмоқда. Фирманинг сиз суратда кўриб турган Насиба Бегматова (чапда) ва Насиба Зиямуҳамедова сингари илғорлари смена топшириқларини анча ошириб адо этишмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

«Тошкент оқшоми» бонг уради

ИШ СУРЪАТИ НЕГА СУСТ?

Баҳорги, ёзги отпускани қаерда, қандай қилиб ўтказиш керак? Узсовпрофдан хабар қилишлари ча, республикадаги барча соғломлаштириш майдонлари ва дам олиш уйлари, улар бирорта ташкилот ёки касаба союзга қарашлигидан қатъий назар, ҳатто саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларига тегишли жойларда ҳам бутун йил давомида юз мингта яқин киши дам олиши мумкин экан, холос. Ҳолбуки, дам олиш зоналарига йўлланма кутаётган кишилар анчагина.

Бу муаммони фақат республика территориясида соғломлаштириш муассасалари ва дам олиш уйлари қуриш йўли билан ҳал этиш мумкин.

Маълумки, Ўзбекистоннинг хушманзара, тоза ҳаволи жойлари бор. Чорвоқ сув омбори ва Чимён дараси яққол кўзга ташланиб туради. Хушманзара ўрмонзорлар, дарёлар, тоза ҳаво, кўз илғамас уфқлар буларнинг ҳаммаси дам олиш учун қулайлик яратади. Тошкентликлар ҳам бу ерга келиб ранжиб кетишади. Нима учун? Ҳар ким вақтини ўз билганича ўтказади. Бу ерда на пансионатлар, на туристик база, на ошхона, на буфет, на қайиқ станцияси ва на яхши жиҳозланган пляж бор.

1968 йилнинг 3 июлида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика Министрлар Совети томонидан қабул қилинган «Бўлажак Чорвоқ сув омбори ва Чимён дарасида дам олиш зонасини қуриш ҳақидаги» қарори дам олишни уюштиришда катта роль ўйнайди.

Бу районлар қай ҳолда? У ерда қандай объектлар қурилмоқчи? Дам олиш зонаси Чирчиқ дарёси соҳилларидан 17-20 километр чўзилиб, ўз ичига Бақачўл, Юсуфхон, Чотқол, (биринчи навбатда қурилади) ва Чимён (иккинчи навбатда қурилади) массивларини олади. Бу массивларда хизмат кўрсатадиган кишилар учун посёлка қурилиши лозим. Бундан ташқари тўрт массивнинг ҳаммасида иккита санаторий, 26 дам олиш уйи, 13 пансионат, 9 туристик база, 41 пионер лагери қурилиши керак.

Чимён дарасида 500 кишилик туристик база қурилиши мўлжалланган. Шунча кишига мўлжалланган меҳмонхона, 200 ўринлик махсус спортчилар меҳмонхонаси, чанғи прокат станцияси, суви сунъий иситиладиган сузиш ҳавзаси, 50 ва 75 ўринлик иккита қаҳвахона, иккита чанғи трамплини, баланд тоғ яхмалаги — ҳаммаси бўлиб 18 та йирик объект қурилиши керак.

Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, жуда катта қурилиш ишлари планлаштирилган. Бу қурилишлар учун тахминан 160 миллион сўмдан кўпроқ маблағ ажратилади.

Асосий буюртмачилар ҳам аллақачон аниқланган. Тошкент область ижроия комитети Чорвоқ дам олиш зонасини, Узсовпроф Чимён дарасидаги дам олиш зонасини қурдириши керак. Курорт ва соғломлаштириш муассасалари қурилишларини амалга ошириш мақсадида Тошкент область ижроия комитети қошида махсус қурилиш бошқармаси ташкил қилинди. У бошқармага лойиҳани ва қурилиш объектларини назорат қилиб бориш ҳуқуқи берилган.

Биринчи қарашда қурилишни авж олдириш учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилганга ўхшайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР министрлар Советининг 1968 йил 3 июлдаги қарори чиққан вақтдан буён, яъни ўтган икки йилдан буён нима ишлар қилинди? Чимён дарасида область қурилиш трестининг қурувчилари 800 метрли арқон йўл қурилишини ниҳоясига етказишди. Автостанция, шунингдек, автомашиналар тўхтайдиган жой қурилди. Область маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси 500 чанғи учун прокат пунктининг биносини қурди, область матлубот союзи эса қаҳвахона ва ошхона қурди.

Чорвоқ дам олиш зонасида қурилиш ишлари кўнгилдагидек эмас. Унинг сабаблари тўғрисида батафсил гапиришга тўғри келади. Юқорида биз тилга олган қарорда барча инженерлик коммуникациялари ва дам олиш зоналаридаги қурилишлар учун ҳам буюртмачилар кўрсатилган.

Лекин лойиҳа институтлари топшириқни ўз муддатида бажармади, «Узгипроводхоз» эса лойиҳа топшириқларини бажаришдан мутлақо бош тортди.

1969 йилнинг қиши, сўнгра қорларнинг кескин эриши ҳаммага маълум. 70 километрдан ортиқ дам олиш зоналарига борадиган йўл бузилди ёки ишдан чиқди. Йўлларни тузатиш ҳақида республика ҳукумати маълум қарор қабул қилган эди. Жумладан, Ўзбекистон ССР Госстройи ва «Узбекгидрогеология» трестлари ўз ихтиёридаги барча воситалар билан бир ой муддатда Чорвоқ дам олиш зонасини тартибга солиш ҳақидаги лойиҳа ва таклифни тайёрлашлари лозим эди.

Муддат ўтиб кетди. Аммо «Узбекгидрогеология» тресги ўз зиммасига юкланган вазифани бажармади. Ўзбекистон ССР Госстройи барча инженер-геологик тадқиқот ишларидан сўнг жой текислаш лойиҳасини тузиш ҳақида қарор қабул қилди. Буюртмачи — Тошкент область ижроия комитети бунга кўнмади. Узоқ тортишув бошланди. Бу тортишувга курорт ва соғломлаштириш муассасалари қурилиши бошқармаси бошлиғи Р. Н. Левченко ҳам қўшилди.

— Мен ўзимга анча кишиларни тескари қилиб олдим, — дейди ҳазиломуз ўртоқ Левченко. — ҳар бир масалани жанжал билан ҳал қилишга тўғри келди.

Инженер-геология партияси ходимлари (бошлиғи Т. М. Маннопбеков, бош инженер Г. Л. Круковский) қисқа муддат ичида барча инженер-геологик тадқиқотларни тугатди. Шу билан улар «Узгоспроект» мутахассисларига шароит яратиб беришди. Ўз навбатида лойиҳачилар эса инженерлик коммуникациялари, йўл ободонлаштириш ишлари лойиҳасини тузишди. 1 сентябргача баъзи объектларнинг ишчи чизмалари қурувчиларга топширилиши лозим. Лойиҳа ҳужжатларининг тайёрланишига қараб курорт ва соғломлаштириш муассасалари қурилиш бошқармаси Тошкентдаги муассаса ва ташкилотлар учун навбатма-навбат жой ажратади. Улар эса пионер лагерлари, дам олиш уйлари, пансионатлар, қайиқ станцияларини қуришади.

Бу ишларнинг ҳаммаси кейинчалик қилинади. Ҳозирча эса Чорвоқ дам олиш зонасида сокинлик, бульдозер, тракторларнинг гуриллаши эшитилмайди, ғишт терувчи, дурадгор, сувоқчилар кўринмайди. Бошқарма бошлиғи Р. Н. Левченконинг гапларига кўра, эҳтимол келгуси йилда чинакам иш бошланиб кетар. Ҳозирча лойиҳа институтлари электр билан таъминлаш, водопровод, канализация, иссиқлик ва газ билан таъминлаш, шоссей йўлларини тартибга солиш ҳақидаги топшириқни бажаришди. Курорт ва соғломлаштириш муассасалари қурилиш бошқармасининг ихтиёрида 400 минг сўмдан ортиқроқ пул бор. Бу билан иш бошлаб юборса бўлади.

Аммо иккита зонада қурилиш ишларини ким қуради, деган масала кўндаланг бўлмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1968 йил 3 июлдаги қарорида Ўзбекистон қурилиш министрлиги Чорвоқ ва Чимёнда қурилиш ишларини бошлаш учун махсус қурилиш трести тузиши кўрсатилган эди. Бошда министрликда енг шимариб ишга киришилди. Кейин эса аста-секин ғайрат сўниб қолди. Ҳозир қурилиш трестини тузиш масаласи боши берк кўчага кириб қолган.

Бу оддий иш эмас... Трестни кадрлар билан таъминлаш, жойларда қурилиш бошқармаларини тузиш, улар ихтиёрига техника ва қурилиш материалларини ажратиш лозим. Аммо шуни таъкидлаймизки, бу соҳада деярли иш қилинаётгани йўқ.

Шу билан бирга ҳозирнинг ўзидаёқ дам олувчиларга хизмат кўрсатаётган кишилар посёлкасини қуришга киришиш лозим. Шу нарса унутилмаслиги кераки, у ерга бориб ишлайдиган кишилар дам олиш уйлари, туристик базалар ва бошқа жойларда ишни яхшилаш учун бутунлай кўчиб боради. Агар дам олувчилар бутун йил давомида келиши ҳисобга олинса, у ердаги ишлайдиган хизматчилар тўғрисида ҳозирнинг ўзида ғамхўрлик қилиш керак.

Яна бир муҳим масала. Бошқарма бошлиғи Р. Н. Левченконинг ҳикоя қилишига кўра, қурилган объектлар яхши муҳофаза қилинмаяпти.

Бошқарма бошлиғи Р. Н. Левченконинг папкасида Тошкент саноат корхоналари, ташкилотлар ва муассасалардан дам олиш объектига участка ажратиш ҳақида тушган уч юзга яқин талабнома бор. Ҳозирча уларнинг ҳаммасини қондириб бўлмайди, албатта.

Иш бошлаш ўрнига маслаҳатлашиш, баҳслашиш, бир-бирига ўз ҳуқуқини кўрсатиш ишларига кўп вақт кетмоқда. Шу туфайли Чорвоқ дам олиш зонасида биринчи навбатдаги қурилиш ишларини бошлаш муддати ўзгарди. Иш суръати яхшиланса, смета-лойиҳа ҳужжатлари ўз вақтида тайёр бўлса, объектларда қурилиш-монтаж ишларининг биринчи навбати 1971 йилда бошлаб юборилади.

Бунинг учун ҳозирдан ҳаракат қилиш, барча объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари ўз вақтида тайёр бўлишига эришиш лозим. Фақат шундагина шаҳар меҳнаткашлари ўз дам олиш зоналарига эга бўлади. Уларнинг маданий ҳордиқ чиқариш йўлида биринчи катта қадам қўйилади.

А. БРОНШТЕЙН.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари—амалда

Мижозларимиз кўпаймоқда

✦ ПЛЕНУМ ҚАРОРЛАРИГА—АМАЛИЙ ЖАВОБ
✦ «ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА СОДИҚМИЗ
✦ КОЛХОЗЧИЛАРГА—ОТАЛИҚ ЁРДАМИ

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қишлоқ хўжалик соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари тўғрисида қабул қилган қарорини авиация заводининг коллективи ҳам якдиллик билан қизғин кутиб олди.

Хўш, корхона меҳнат аҳлининг қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга қўшадиган ҳиссаси нимадан иборат?

Машинасозлар асосий маҳсулотлардан ташқари, қишлоқ хўжалиги учун ҳам буюмлар ишлаб чиқаради. Завод томонидан ишлаб чиқариши ўзлаштирилган жўжаларни боқиш учун ишлатиладиган механизациялашган катакли батареялар мамлакатимизнинг колхоз ва совхозларига муваффақиятли равишда реализация қилинаётир. Ўтган олти йил ичида Иттифоқдош республикалар учун 1316 та комплектдаги турли типдаги катакли батареялар ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди.

Колхоз ва совхозларнинг заводимизнинг ана шу маҳсулотига ошиб бораётган талабини қондириш учун курашиб, 1969 йилги топшириқ ортиғи билан адо этилди. Катакли батареяларнинг конструкцияси доимо мукаммаллаштириб борилияпти.

1971 йил плани бўйича механизациялашган катакли батареялар янги нусхасидан 400 комплект тайёрланиши лозим. Бу авалгисига қараганда бир қатор қулайлиги ва унумлилиги, ҳажмининг катталиги билан ажралиб туради.

Заводимиз маҳсулотларни Омск, Сирдарё, Воронеж, Бахмут, Молодеченск «Селхозтехника» бирлашмалари, Богатишевск, Ташсапусск паррандачилик фабрикалари, «Пролетарий» совхози оляпти. Маҳсулотимизга Магадан ва Узоқ Шарқда ҳам талаб катта бўлаётир.

«Ўроқ ва Болға» бузилмас иттифоқининг шонли анъаналарига содиқ қолаётган заводимиз коллективи Пахтакор районидаги 28-«Самарқанд» совхозига ва Тошкент область Калинин районидаги В. И. Ленин номли қишлоқ хўжалик артелига оталиқ ёрдами кўрсатишга аҳд қилди.

1969 йилнинг ўзида оталиқ ёрдами мақсадларида фойдаланиш учун устахоналарга 4,3 минг сўмлик турли асбоб-ускуналар ажратилди. Колхоз ва совхозларга ҳам яқиндан амалий ёрдам кўрсатилди.

Завод ремонт цехининг кучи билан «ГАЗ-51» автомашинасининг двигатели ремонтдан чиқарилди. Шунингдек, унга эҳтиёт қисмлар ҳам ажратилди. Колхоз ихтиёрига 2 ойлик муддат билан махсус машиналар юборилди. Бу махсус машиналар ерга чигит ташлаш даврида колхоздаги мавжуд техника воситаларига хизмат кўрсатди.

28-совхозга жиҳозлар ва 3,5 минг сўмлик материаллар ажратилди. «Ленин йўли» колхозидаги компрессор установкаси капитал ремонтдан чиқарилди.

Завод маъмурияти колхозчиларнинг сиҳат-саломатлигини ўйлаб, бу соҳада ҳам ибратли тадбирлар белгилаган.

Корхона ишчиларининг колхозчилар билан маданий алоқалари тобора мустаҳкамланиб боряпти. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари колхоз ва совхозларга бориб бир неча марта концерт қўйиб беришди.

Пахта йиғим-терими даврида завод, колхозларга ўз ишчи кучлари билан ёрдамга чиқади. 1969 йилнинг ўзида чкаловликлар кучи билан 300 тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб олинди. Биз бундан буён ҳам қишлоқ меҳнат аҳлининг энг яқин мададкорлари бўлиб қолаверамиз. Бу бизнинг КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларининг амалга оширилишига қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади.

А. СИСЦОВ,
авиация заводининг бош инженери.

Шаҳримиздаги гидрометеорология приборлари заводи пахтани қайта ишлаш ва тўқимачилик саноати корхоналари учун пахта толасининг мустаҳкамлигини аниқловчи, чигитни пахта толасидан ажратувчи ҳамда пахта толасининг намлигини аниқловчи ва бошқа бир қанча янги приборларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди.

СУРАТДА: завод йиғув механика цехининг пешқадам фрезерчиси, корхона партия ташкилотининг секретари Станислав Зубовский билан электр монтажчи Виктор Корошков.

М. Нуриддинов фотоси.

● Ибратли тадбир

КАНИКУЛ СОЗ ЎТЯПТИ

Тўқимачилар маданият саройи пионер ва ўқувчиларнинг ёзги каникуллари соз ўтишини таъминлаш мақсадида қатор тадбирларни белгилаган эди. Яқинда бу ерда ташкил этилган болалар сектори маданий ва оммавий ишларнинг маркази бўлиб қолди.

Сектор аъзолари ташаббуси билан сарой кутубхонасида махсус картотека тузилди. Китобхонлар ёшига қараб тузилган картотекада янги олинган адабиётлар номи ва уларнинг қисқача мазмуни баён қилинган. «Ким қанча китоб ўқиган» деган шиор остида группалар ўртасида мусобақа белгиланди.

Ёш китобхонларнинг бу ибратли ишини болалар кутубхоналарида қўллашга тавсия этилди.

Жонажон республикамизда

ИККИ ЙИЛДА ҚУРИЛГАН ПОСЁЛКА

Қашқадарё соҳилида янги посёлка қад кўтарди. 72 та шинам уйга Чироқчи районидаги Москва колхозининг меҳнатчилари кўчиб киришди. Посёлканинг биринчи навбати колхозлараро қурилиш бошқармасининг бош планига мувофиқ бор-йўғи икки йил мобайнида қурилган. Ҳар бир уйда учта, тўртта ёки бештадан хона бор. Бу хоналар электрлаштирилган, газ туширилган. Бу ерда 320 ўқувчига мўлжалланган мактаб, болалар боғчаси ва ясли, магазинлар бор.

Давлатга кўплаб пахта, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар сотилиб, даромадлар ортаётганлиги туфайли бу колхозда кенг миқёсда уй-жой қуриш имконияти туғилди. Ҳозир «Облколхозстрой» трестининг отрядлари ўн иккита колхозда бош планга мувофиқ посёлка қурмоқда. «Узгипросельстрой» лойиҳа институтининг Қашқадарё филиалида яна ўнта замонавий колхоз шаҳарчаларини қуриш лойиҳалари тузилмоқда.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ЯНГИ МАДАДКОРИ

Қатор оралари 90 сантиметрли далалардаги ғўзапояларни юлиб ва йиғиб берадиган дастлабки юзта машинани «Душанбесельмаш» заводи ишлаб чиқарди. Ҳозир бу машиналар Ўзбекистон ва Жанубий Қозоғистон пахтакорларига жўнатилмоқда.

Ҳозирча қатор оралари 60 сантиметрли далалардагина ғўзапояни юлиб олиш машиналаштирилган. Эндиликда «КВ-3,6» маркали мана шу осма машиналар ёрдамида қатор оралари кенгроқ бўлган майдонлардаги ғўзапояларни ҳам йиғиштириб олиш мумкин.

Янги машина бўйи 1,5 метргача бўлган ғўзапояларни йиғиштириб бериши мумкин. Бу машинанинг бир ўзи 40 кишининг ишини бажаради ва бир соат ичида 3,3 гектарга яқин майдондаги ғўзапояни йиғиштириб беради.

Йил охиригача «Душанбесельмаш» заводи «КВ-3,6» маркали мана шундай машиналардан яна бир мингтасини ишлаб чиқаради. (ТАСС).

«Кўчма музей»—болалар меҳмони

НУКУС. «Костёр» пионер лагерида дам олаётган нукуслик болалар ҳузурида республика тарих-ўлкашунослик музейи меҳмон бўлди. Бу музейнинг кўчма экспозицияси болаларга ўлканинг тарихи тўғрисида, Қорақалпоғистонда Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин содир бўлган ўзгаришлар тўғрисида ҳикоя қилиб берди.

Кўчма музей ёзги каникул кунларида автоном республикадаги йирик пионер лагерларининг ҳаммасида меҳмон бўлади. (ТАСС).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. «Қорасув» совхозининг коллективи бу йил 7 минг тонна сабзавот маҳсулотлари етиштириш мажбуриятини олган. Шу кунга қадар совхоз савдо шаҳобчаларига ва тайёрлов пунктларига 1000 тонна карам, 30 тонна помидор ва бошқа кўпгина сабзавотларни жўнатди.

СУРАТДА: карам узиш.

Қ. Розиқов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

БОСМАХОНА КОНВЕЙЕРИДА—ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Чиройли рекламаларда республика тарихида биринчи Ўзбек совет энциклопедияси тасвирланган. Энциклопедия тўғрисидаги қисқача маълумотлардан ҳам кўп нарсани тушуниб олиш мумкин. Энциклопедиянинг ўн тўрт томи муфассал илмий оммабоп асардан иборат. Бу томларда Ўзбекистоннинг кўп асрлик тарихий йўли ва бугунги куни кенг акс эттирилади. Ўзбекистоннинг табиий бойликлари, турмуши ва анъаналари тўғрисида, халқнинг ажойиб намояндалари тўғрисида ҳикоя қилинади. Асар республика доираси билангина чекланиб қолмайди. Китобхонлар унинг саҳифаларини варақлар экан, қардош республикалар ва социалистик мамлакатларнинг ранг-баранг ҳаёти тўғрисида, уларнинг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари тўғрисида, барча давлатлар ва халқларнинг тарихи тўғрисида кўп нарсадан хабардор бўладилар. Бу китобларда хорижий шарқ мамлакатлари, хусусан Ўзбекистон чегарасига яқин бўлган Шарқ мамлакатлари тўғрисидаги материаллар бошқа справочниклардагига нисбатан анча кенг берилган.

Ўзбек совет энциклопедиясининг бош муҳаррири, республика Фанлар академиясининг вице-президенти И. М. Мўминов Ўзбекистон телеграф агентлиги мухбирига энциклопедияни тузиш ишлари ҳозир қизғин бораётганлигини айтди. Катта совет энциклопедияси редакциясининг, шунга ўхшаш адабиётлар чиқарила бошлаган бошқа республикалардаги илмий ташкилотлар ва нашриётларнинг улкан ёрдамига ҳам таянган Ўзбекистоннинг неча юзлаб олимлари ва мутахассислари бу иш билан шуғулланмоқдалар. 250 дан ортиқ олим жамоатчилик асосларида материалларни танлашда қатнашмоқда. Уларни йигирма иккита тармоқ секцияси бирлаштирган.

Энциклопедиянинг «А» ҳарфини ўз ичига олган биринчи томи асосан тайёрланди. Бу том ҳозир босмахонада терилмоқда ва тез орада нашрдан чиқади. Биринчи томни тузишда 654 муаллиф қатнашди. Улар ҳаммаси бўлиб 3621 та справочник мақола тайёрладилар. Китобнинг муайян қисмлари ижтимоий ва табиий, техника фанлари соҳасидаги маълумотлар учун ажратилган. Биринчи томда сиёсий, давлат ва жамоат арбобларидан 573 кишининг таржимаи ҳоли тўғрисидаги маълумотлар келтирилган. Булар қаторида Совет Иттифоқи ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, республиканинг атоқли фан ва маданият арбоблари бор. Адабий текстда суратлар ва рангли хариталар кўп. Бу томда ҳаммаси бўлиб қарийб етти юзта сурат бор.

Яқин орада энциклопедиянинг иккинчи томи босмахона конвейерига топширилади. Бу томда «Б» ҳарфидан «В» ҳарфигача маълумотлар берилади. Энциклопедиянинг учинчи томи ҳам тузилмоқда. Бу томга «Г» ва «Д» ҳарфлари киради. Ҳар бир китоб юз босма табоқ ҳажмидадир.

И. М. Мўминов бундай деди: Ўзбек совет энциклопедиясига республикамиздагина эмас, ундан ташқарида ҳам зўр қизиқиш билан қаралмоқда. «Книготорг» ва «Ўзбекбирлашув» магазинларида обунанинг қандай бораётганлигидан ҳам буни билиб олиш мумкин. Ҳозирнинг ўзидаёқ ўттиз минг заказ олинди. Барча манфаатдор ташкилотлар ва айрим кишиларнинг энциклопедияга обуна бўлишини тезроқ расмийлаштириш нашрнинг тиражини аниқроқ белгилаш имконини беради. (ЎзТАГ).

ОҚШОМ ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

ҲАР КУНИ ОЛТИ ТОННА ХОЛВА

Боку карамель фабрикаси ўз «чегараларини» кенгайтиряпти: Шувиляни посёлкасида янги цех қурилиши бошланди. У ҳар куни олти тонна холва ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Цех Москвадан юбориладиган замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланади. Фабриканинг янги цехи шу йил биринчи маҳсулотини ишлаб чиқаради. Яқинда оқшомги «Боку» газетасида шу ҳақда хабар босилди.

ҚЎШИҚ ЙЎЛДА

«Вечерний Душанбе» газетасининг хабар беришича, Тожикистон Давлат университетида йигирма уч кишилик агитбригада ташкил қилинди. Бу агитбригада асосан студентларнинг «Наврўз» бадиий ҳавоскорлик тўгарагининг аъзоларидан иборат.

Агитбригада республиканинг энг олис районларида бўлиб, концертлар беради, турли мавзуларда лекция ва докладлар ўқийди.

Студентлар абитуриентларни республика олий ўқув юртларига ўқишга киришга жалб қилиш соҳасида ҳам катта ишлар қиладилар. Улар студентларнинг ҳаёти ҳақида ҳикоя қиладилар, ўқиш шароити ва олий ўқув юртларига қабул қилиш тартиби, келажакдаги касблари ҳақида гапириб берадилар.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ОНАЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Ҳурматли оқшомхон!

«Ўзбекистон» нашриёти яқинда Ц. И. Медовар тузган «500 фойдали маслаҳат» деган китобни ўзбек тилида кўп нусхада чоп этди. Китобда кундалик турмушимизда учраб турадиган кўпгина нарсалар ҳақида қимматли маслаҳатлар берилган.

«Саломатлик ҳақида суҳбатлар»нинг бугунги навбатида оналар учун зарур бўлган баъзи маслаҳатларни шу китобдан танлаб олиб, диққатингизга ҳавола қиляпмиз.

БОЛА ПАРВАРИШИ

Фарзанд кўриш — катта бахт. Аммо она фарзанд доғини тортмаслиги учун бола парваришини яхши билиши лозим.

Чақалоқ туғилиши билан бирданига янги иш чиқиб қолади, янги ғамхўрликлар келиб чиқади. Ота-боболарнинг, амма-холаларнинг, таниш-билишларнинг тажрибасига умид боғласа бўлади, албатта; аммо гўдак боланинг дастлабки кунлариданоқ тўғри парвариш қилишни ҳар бир онанинг ўзи билиб олгани яхшироқ.

КАСАЛНИ ДАВОЛАШ

Бетоб болани биринчи кунданоқ врач ёки фельдшер даволаши лозим. «Билимдон» таниш-билиш ва қўни-қўшниларнинг маслаҳатига қулоқ солиш фойда ўрнига зиён келтириши мумкин. Дарҳол врачга мурожаат қилиб, унинг буюрганларини бажо келтириш керак. Беморнинг онаси ва уни парвариш қилувчи бошқа кишилар бадан температурасини ўлчашни, грелка қўйишни ва шу кабиларни билиши зарур.

ЧАҚАЛОҚНИ ЧИНИҚТИРИШ

Болаларни гўдаклигидан чиниқтира бошлаш зарур. Гўдак болани ўраб-чирмаш ярамайди: ҳаво иссиқ вақтда уни кўрпачага ўраш, бўйнига рўмол бойлаш, бошига қалпоқ кийгизиш ё рўмол ўраш соғлигига зиён етказиши мумкин. Пах-пахланган, нозиклаштирилган болалар мажмағил, нимжон бўлиб, кўпроқ касалланади.

Бир ярим-икки ойлик чақалоқни ҳавонинг температураси 20 градусдан кам бўлмаган вақтда кунига 1—2 марта ечинтириб, каравотда 2—3 минут яланғоч ётқизиш тавсия этилади.

Бола секин-аста совуқроқ ҳавога кўника бошлайди. Кейин уни ҳаво температураси 10 градус бўлганда ҳам 2-3 минут яланғоч ётқизиш мумкин. Яланғоч ётқизиш муддати секин-аста оширила боради: 6 ойлик чақалоқ кунига тўрт маҳал 5 минутдан яланғоч ётқизилади. Бир яшар бола ҳавода ярим соат яланғоч ётиши мумкин. У чалқанчасига ҳам, қорни билан ҳам ётқизилади.

Ёзда болани сояда лекин офтоб тушадиган жой яқинида яланғоч ётқизган маъқул.

Павлодар областининг Экибастуск даги касалхонасининг физиотерапия бўлими энг яхши шифохоналардан биридир. Беморлар бу ерда шифобахш балчиқ, радон, водород ва бошқа турли ванналар олиб даволанадилар.

СУРАТДА: медицина ҳамшираси Лилия Вильгельм физиотерапия кабинетида болаларни даволаш пайтида.

ИЧНИ ТОЗАЛАЙДИГАН КЛИЗМА

Боланинг ичи келавермаса аҳволи ёмонлашади. Шунинг учун бир сутка мобайнида боланинг ичи келмаса унга клизма қилинади, яъни ичига сув юборилади (чақалоққа 2-номерли, яъни чорак стакан сув сиғадиган баллон, 6 ойлик чақалоққа — ярим стакан сув сиғадиган 3 ва 4-номерли баллонлар, ёшидан ошган болаларга эса чоракам бир стакан ва бир стакан сув сиғадиган 5 ҳамда 6-номерли баллонлар ишлатилади). Клизмага ишлатиладиган сув қайнатилиб, 28-30 градусгача совутилади. Клизма қилувчи киши қўлларини яхшилаб совунлаб ювади. Наконечникли клизма қайнатиб олинади ёки қайноқ сувга бир неча марта ювилади. Клеёнка ёзилиб, устига бир неча қават қилиб букланган йўргак солинади.

Баллон совугач сув тортиб олинади, учини юқорига қилиб ва салгина қисиб ичидаги қолдиқ ҳаво чиқариб юборилади. Баллоннинг учига (наконечнигига) вазелин сурилади. Бола ёнбошига ётқизилиб, оёқлари тиззасидан букилади. Оёқлар орасига йўргак қўйилади (шунда бошқа нарсалар камроқ булғанади). Чақалоқ бир қўл билан ушлаб турилади, иккинчи қўлда наконечник 3-4 сантиметр суқилиб ва баллонни қисиб сув юборилади. Наконечникни чиқараётганда баллонни қисилганича ушлаб туриш керак. Сув дарров қайтиб чиқмаслиги учун боланинг думбаси ушлаб турилади. Боланинг ичи келгач, тағи ювилади.

ҚИЗАМИҚ

Қизамиқ — жуда юқумли касаллик. Қизамиқ чиқмаган болага касаллик юқиши учун унинг бемор ётган уйда бир пас бўлиши кифоя. Шунинг учун ҳам ота-она ўз фарзандининг қизамиқ чиқиб ётганлигини теварак-атрофдагилардан асло яширмаслиги керак.

Қизамиқ боланинг айниқса гўдакнинг организмини заифлаштириб бошқа касалликларга йўл очади, шу чоққача сезилмай ўтаётган сурункали касалликлар кучаяди. Қизамиққа кўпинча зотилжам қўшилиб кетади.

Қизамиқда бола тумов бўлади, йўталади, иситмалайди, кўзлари қизариб ва ёруққа қарай олмайди. 4-5 кундан кейин оғиз шиллиқ пардасига, сўнгра қулоғининг орқасига ва юзига, кейинчалик танасига, қўл-оёқларига қизамиқ «гули» тошади.

Қизамиқ чиққан болани яхши парвариш қилиш, унга осон ҳазм бўладиган овқатлар бериш, тез-тез чой ичириш, соф ҳаводан баҳраманд қилдириш керак. Равшан ёруғлик кўзига тушмаслиги учун беморни дераза ёки лампага тескари қаратиб ётқизиш керак. Лекин даразаларга парда тутиб, уйни қоронғилатишнинг ҳожати йўқ. Беморнинг баданини хусусан озода тутиш: ҳар куни илиқ сувга пахта ҳўллаб баданини артиш даркор.

Бола овқатланганидан кейин оғзини сув билан ёки энг яхшиси борат кислота эритмаси билан (бир стакан сувга бир чой қошиқ кислота солинади) чайиши зарур. Гўдак болалар оғиз чайишни билмайди, шунга кўра уларга овқатдан кейин чой ёки сув ичириш лозим. Беморнинг кўзлари кунига 1-2 марта борат кислота эритмаси билан ювилади.

Врач ёки фельдшер рухсат этгунга қадар бола ўринда ётиши зарур.

Беморга яқин йўлаган болага қизамиқ чиқмаслиги учун уни 5-6 кун ичида эмлатиш керак. Эмланган болага қизамиқ юқмайди, юқса ҳам енгил ўтади. Эмлаш куни 4 ҳафтага боради.

ГРЕЛКА ҚЎЙИШ

Сув кўп деганда 45 градус иситилади. Грелка лиммо-лим тўлдирилмайди. Ичидаги ҳавони чиқариб юбориш учун грелканинг икки ёни қисилади, бўғзида сув кўринган ҳамоно пробкаси бураб бекитилади, суви оқмаётганлиги грелкани тўнтариб текширилади. Сўнгра грелка йўргакка ўралиб, боланинг ёнига (медицина ходими кўрсатган жойга) қўйилади.

Гўдак болалар териси катта ёшдаги кишилар терисига нисбатан анча сезгир эканлигини назарда тутиб, боланинг баданини қўйдириб юбормаслик чорасини кўриш зарур.

ГЎДАКНИНГ СОЧИНИ ОЛИШ КЕРАКМИ

Бу савол кўп ота-оналарни қизиқтиради. Бола бир ёшга тўлгунча сочини олмаслик керак, деган гап кўп юради. Аммо бу фикр тўғри эмас. Одам организми ривожланган сайин сочи ҳам етилади, пишийди, унинг физиологик вазифалари ўзгаради. Гўдак боланинг сочи юмшоқлигига қарамай мўрт бўлади. Бир ёшга боргандагина соч ҳақиқий тусига киради. Бинобарин, мўрт, юмшоқ сочни аяб ўтирмасдан олиб ташлаш тамомила ўринлидир.

Бола ўсган сайин сочи йўғон тортаверади. Ҳар бир соч толаси 2-4 йил туради. Соч аввало тез ўсади, икки ёшдан кейин секинроқ ўса бошлайди, кейинчалик таққа ўсмай қўяди. Нормал соч вақт-соати етгач тўкилиб, ўрнига янгиси чиқаверади. Ҳар кеча-кундузда 40-50 соч толасининг тўкилиб туриши нормал ҳодиса бўлиб, ташвиш туғдирмаслиги керак. Сочни қайнаган юмшоқ сувга ҳафтада бир марта ювиш, айни вақтда «Косметик» ва «Спермацет» совунини кўпиртириб суриш тавсия этилади. Сочни ўриш, бураш, каттиқ боғлаш, ҳа деб совуқ сувга ҳўллаш, бош кийимини тор қилиб кийиш сочнинг озиқланишига ҳалал бериб, ёмон таъсир қилади.

Дугоналар давраси

СОЧ ҲАМ ҲУСН

«Қизимизнинг сочи жуда сийрак, толаси ингичка, лента тақсам турмайди. Нима қилсам тузукроқ ўсар экан-а? Жуда ҳайронман.» — деб ёзади Чилонзорда истиқомат қилувчи М. Мўминова.

Бу нарса кўпчилик оналарни қизиқтиради. Шу туфайли биз мутахассисларга мурожаат қилдик. Қуйида врач Гром Врублевскаянинг жавобини ёритамиз.

Мен сочни қандай парваришлаш ҳақида гапираман, холос. Агар соч ҳаддан ташқари кўп тўкиладиган бўлса ё ортиқча қуруқ ёки жуда ёғлиқ бўлиб, бирорта касалликка чалинган бўлса, унда тери касалликлари мутахассисига мурожаат қилиш керак.

Мабодо ёшига ёки икки ёшга тўлган болангизнинг сочи момиқдек юмшоқ бўлса, сира ташвиш чекманг. Вақт ўтиши билан соч толаси ўз-ўзидан бақувват бўлиб қолади. Ҳамманинг ҳам сочи бир хил бўлавермаслигини унутманг...

Кўпчилик нима учундир, чақалоқнинг сочини дастлаб устара билан олдириш керак, деб ҳисоблайди. Бўлмаса яхши ўсмайди, дейишади. Бироқ врачлар бу фикрга мутлақо қўшилишмайди. Сочни устарада олдириш зарарли эмас, бироқ унинг ҳечқандай фойдаси ҳам йўқ.

Бола мунтазам ҳаракатда бўлади. Тиним билмай югуради, сакрайди. Табиийки, терлайди. Натижада, сочининг тагида чанг-чунг қотиб қолади. Шу сабабли кичкинтойлар сочини тез-тез ювиб туриш лозим. Камида ҳафтада бир бор ювиш керак. Жуда эҳтиёт қилиб, тортқиламасдан, чигаллантирмасдан, авайлаб тараб, ювиш даркор. Қайнаган сувни бир оз совитиб ювилса, яна яхши. Болалар совуни ишлатилгани маъқул.

Сочи қуримасидан болани уйқуга ётқиза кўрманг. Ювилган сочни олдинига яхшилаб қуритиб, олишни маслаҳат берамиз.

Сочни тараганда тортиш, юлиш ярамайди. Аста-секин учидан тарай бошланг. Ундан илдизга яқинлаб бораверинг. Тароқнинг учи ортиқча найза ё жуда қаттиқ бўлиши ҳам тўғри келмайди. Яхшиси қизингизнинг сочига сийрак, узун тишли, учи тўмтоқроқ тароқни қўлланг. Тароқ ниҳоятда озода бўлиши кераклигини унута кўрманг.

Ҳозирги пайтда кичик қизлар ҳам ўзларига яраша прическа қиладиган бўлишган. Бу ҳаммангизга аён. Бундай ёш қизчанинг сочи ортиқча тортилмагани маъқул. Резинка ё ип боғич ёҳуд металл тўғноғичлар билан соч қаттиқ боғлашнинг ниҳоятда зарарли эканини ёдингизда тутинг. Шунингдек, сочни ортиқча сиқиб ўриш ҳам зарарли. Соч жуда сийрак ва толаси юмшоқ бўлса, уни қирққан маъқул.

Шуни ҳам эслатайлик, қишда қизлар жуда қалин қалпоқ киймаганлари дуруст. Чунки одатда иссиқ кийимда бош кўпроқ терлайди. Бу сочнинг ўсиши, ривожига путур етказиши мумкин. Шу туфайли уларга тўқилган қалпоқчалар кийдиришни тавсия этамиз. Бундай қалпоқчалар ҳар томонлама қулай. Аввало бошни сиқмайди, жуда енгил бўлади, ундан ташқари яхши ювилади.

Ёз жазирамасида қизингизни бошяланг юрита кўрманг. Қон томирларининг кенгайиши натижасида соч яхши озиқланмай қолади, тўкилишга мойил бўлиб қолади.

Энг муҳими, қизингиз очиқ ҳавода кўпроқ ўйнаб-кулиб юриши кераклиги, тўйиб ухлаши лозимлиги, витаминга бой таомларни истеъмол қилиши кераклигини, ёз неъматлари — мева-чева ва сабзавотларни мунтазам ейиши кераклигини унутманг. Шуларга амал қилинса, фарзандингиз соғлом ўсади. Соғлом танда барча нарса бақувват бўлади. Бу нарса унинг сочига ҳам тааллуқли.

Планетамиз янгиликлари

Покистон лениннномаси

Шу куни Карочида жуда жазирама бўлди. Лекин кечга бориб денгиз томондан муздек шабада эсди.

Совет — Покистон дўстлиги Уйида тантана—В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишлаб энг яхши асарлар учун ўтказилган конкурс лауреатларига мукофотлар топширилянти. Дўстлик Уйининг пальмалар ўсган кўмкўк майдони одамлар билан тўла.

Совет ва Покистон байроқлари билан безатилган саҳнада юбилей конкурси жюриси аъзолари ўтиришибди. Улар орасида мамлакатнинг йирик жамоат арбоблари, журналистлар, ёзувчилар, рассомлар бор. Кечани Покистондаги таниқли адабиётшунослардан бири, профессор Мумтоз Хусайн очди.

У ўз нутқида В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига энг яхши асарлар учун ўтказилган конкурсда Покистоннинг ижодий зиёлилари фаол қатнашганликлари ва у икки мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликнинг чинакам ифодаси бўлганлигини айтди. Конкурсни СССРнинг Покистондаги элчихонасининг матбуот бўлими томонидан урду, бенгал ва инглиз тилларида нашр қилинадиган «Тулу» журнали ўтказди. Конкурс миқёсини шундан ҳам билса бўладики, журнал редакцияси адресига мамлакатнинг ҳамма томонларидан мингдан ортиқ шеърий ва прозаик асарлар, картиналар, расмлар ва ҳайкалтарошлик асарлари юборилди.

— Улуғ Лениннинг таълимоти ва унинг дунёда биринчи социалистик давлатни ташкил қилишда ўйнаган роли бутун дунёга яхши маълум, — деб давом этди Хусайн. — Лекин бундан ташқари Шарқдаги миллий озодлик ҳаракатига ҳам назарий, ҳам амалий таъсири уни шу районда яшайдиган халқларга шу даражада қадрли қилиб қўйганки, бизнинг қарийб ҳамма йирик ёзувчи ва шоирларимиз унга чуқур миннатдорчиликлари ва муҳаббатларини изҳор қиладилар, — деб таъкидлади Хусайн.— Бизнинг улуғ шоиримиз Иқбол Ленинни «инсониятни қутқарувчи, ғарб империализми ва капитализмининг яхшилиги ҳақидаги афсонани йўққа чиқарувчи» деб айтган эди. Бу гап бекуда айтилмаган. Владимир Ильич Шарқ халқларига уларнинг озодлик ва мустақиллик учун курашда ҳамиша очиқкўнгиллик билан ёрдам қўлини чўзди. Бугун Совет Иттифоқи ҳам Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, Шарқ халқларига дўстлик қўлини чўзяпти.

Йиғилиш қатнашчилари юбилей конкурси лауреатларини қарсаклар билан кутиб олдилар. Улар айниқса, таниқли Покистон рассоми Сардор Муҳаммадни қизғин табрикладилар. Бу рассом Ильичнинг портретини ишлаганди. Асар жюри томонидан юқори баҳоланди.

Йигирма тўққиз лауреатга қимматли совғалар ва ёрлиқлар топширилди. Конкурс Совет ва Покистон халқлари дўстлигининг ёрқин намойишига айланди.

Ю. КОРАБЛЕВ.
АПН.
Карочи.

НЕПАЛ. Совет Иттифоқи ёрдами билан Бирганджеда қурилган қишлоқ хўжалик машиналари заводининг кўриниши.

А. Обидин фотоси.

Бухарестда биринчи

БУХАРЕСТ. (АПН махсус мухбири). Октябрь ойида Бухарестда биринчи марта халқаро машинасозлик ярмаркаси бўлади. Бизнинг мамлакатимиз, — деди сизнинг мухбирингизга РСР Савдо палатаси раиси Виктор Ионеску, — ярмаркада станоклар, электротехника асбоб-ускуналари, электрон саноат буюмлари ва автоматлаштириш воситаларини намойиш қилади. Мамлакатимиз шу қадар кенг ассортиментда экспонатлар намойиш қилиш имкониятига эга бўлганлиги учун кўп жиҳатдан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик қилаётганлигимиз туфайлидир.

Ярмарканинг чет эл экспонатлари билан алоқа мудири Ионе Боамбе таъкидлаб ўтишича, ярмаркада йигирма олти мамлакат вакили қатнашиш истагини билдирган. Бундан ташқари етмиш йирик чет эл фирмаси ўзлари учун алоҳида стендлар ажратиш ҳақида ариза бердилар. Экспонатларнинг асосий қисми «Скинтея» майдонидаги махсус виставка павильонига жойлаштирилади.

Г. МУРЬЯНОВ.

● АПН ва ТАСС мухбирлари хабар берадилар:

Вроцлав шаҳри чорак аср ичида бутунлай ўзгариб кетди. Шаҳардаги биноларнинг 70 проценти уруш вақтида вайронагарчиликка айланган эди. Бу вайронагарчиликлар ўрнида ҳозир таниб бўлмас даражада янги турар-жой бинолари қурилдики, бу янги уйларда минглаб хонадон ҳовли тўйлари ўтказишди.

СУРАТДА: Вроцлавнинг Гайовиус районида қурилган янги турар-жой бинолари.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Ҳиндистонда ўнгларга зарба

Ҳиндистон бош министри Индира Ганди 14 июлда Жамм штати ва Кашмир пойтахти Сринагар шаҳрида ўтказилган оммавий митингда муҳим сиёсий нутқ сўзлади. У реакцион диний-жамоа кучларининг қўпорувчилик ишларига чек қўйиш учун ҳукумат мамлакат конституциясига тузатишлар киритишни таклиф этишга қарор берди, деди.

Бундай қарор қабул қилинишга сабаб шуки, Ҳиндистондаги реакция кучлари Индира Ганди ҳукуматининг туб социал-иқтисодий ислоҳотлар ўтказиш ва кенг халқ оммасининг турмуш даражасини яхшилаш йўлидаги фаолиятига кейинги вақтларда қаттиқ қаршилик кўрсата бошладилар. «Жан сангх» ва «Шив сена» каби диний — шовинистик партиялар ва ташкилотлар ҳукумат томонидан ўтказилаётган прогрессив тадбирларни барбод этишга интилиб, қолоқ кишиларнинг миллий туйғулари ва диний хурофотга мубтало бўлганликларидан ўз мақсадлари учун фойдаланмоқдалар ва иғвогарлик ниятида ҳиндлар билан мусулмонлар ўртасида доим қонли тўқнашувларни уюштирмоқдалар. Масалан ана шу ташкилотлар шу йил май ойида Махараштра штатида иғвогарлик мақсадида тартибсизлик чиқардилар.

«Шив сена» ташкилотининг раҳбари Бал тхакре миллатчилик идеологиясига тарафдор эканлигини очиқдан-очиқ айтмоқда. 1966 йилда тузилган «Шив сена» ташкилоти Ҳиндистоннинг энг йирик саноат маркази бўлган Бомбайда жуда фаол ҳаракат қилмоқда, ишчилар ҳаракатининг сафини бузиш ва уни шовинизм заҳри билан оғулашга интилмоқда.

«Жан сангх» ташкилотининг, «Раштрия сваямсевак сангх» номи билан машҳур бўлган ҳарбийлаштирилган отрядлари бор. Ана шу ошкора фашист ташкилотининг аъзолари махсус ҳарбий тайёргарлик кўрмоқдалар: уларга бошқача фикр юритувчилардан қасос олишни ўргатмоқдалар. Ана шу ташкилотдаги сотқинлар пулга ёлланган қотиллар сифатида ном чиқарганлар: «Раштрия сваямсевак сангх»нинг мутаасиб аъзоси 1948 йилда миллий озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби Махатма Гандини ўлдирган эди.

Ҳиндистоннинг тараққийпарвар матбуоти реакцион диний-жамоат кучлари маҳаллий монополистик доиралардан мадад олаётганлигини таъкидлайди. Улар ривожланиб бораётган мамлакатларнинг иқтисодий негизи ва миллий бирлигига путур етказишга интилаётган халқаро империализм тегирмонига сув қуймоқдалар. Ҳиндистон жамоатчилиги мамлакатда ўнг ташкилотлар активлашиб қолганлигидан ғоят ташвишланмоқда. И. Гандининг Сринагарда ўтказилган митингда сўзлаган нутқи ҳукумат ана шу ташкилотларнинг қўпорувчилик ишларига чек қўймоқ учун амалий тадбирлар кўриш ниятида эканлигини исбот қилади.

С. ИВАНОВ, А. РАЧКОВ,

ЧЎПОНЛАР МУСОБАҚАСИ

УЛАН-БАТОР. (АПН махсус мухбири). Сўнгги кунларда Марказий Аймакнинг Жаргалан госхози марказий усадьбаси жуда гавжум бўлди. Хўжаликнинг юзлаб ишчилари, қўшни қишлоқ хўжалиги бирлашмаларининг кооператорлари «Республиканинг энг яхши жун қирқувчиси» II конкурси қатнашчиларининг муваффақиятлари ва йўл қўйган камчиликларини катта ҳаяжон билан томоша қилдилар. МХР қишлоқ хўжалик министрлиги ва Монголия революцион ёшлар союзи Марказий Комитети томонидан ташкил қилинган меҳнат мусобақасида жун қирқувчиларнинг зонал мусобақалари ғолиблари ва совриндорлари қатнашдилар. Қизғин курашда ёшлар ўртасида биринчиликни Жаргалан госхози чўпони Р. Манал қўлга киритди. У ўнта қўйнинг жунини қирқиш учун қирқ саккиз минутдан сал кўпроқ вақт сарфлади. Ўтган йилги конкурс ғолиби — Селенгин аймаклик чўпон С. Цэрендорж чемпиондан бир неча секунд орқада қолди. Қизлар ўртасида эса биринчиликни Орхон госхозилик чорвадор Б. Миез эгаллади. У еттита қўйнинг жунини қирқишга ўттиз беш минут сарфлади.

Ғолиблар олтин медаллар билан мукофотландилар.

«Республиканинг энг яхши жун қирқувчиси» унвонини олиш учун ўтказилаётган конкурслар Монголиядаги ёш чорвадорлар ўртасида кенг оммалашди. Шунинг учун ҳам МХРП Марказий Комитети қарори билан бу конкурслар ҳар йили ўтказиладиган бўлди.

И. ЖАРСКИЙ.

Социализм мамлакатларида

ДОҲИЙ ҲАҚИДА КИТОБ

ПРАГА. (АПН — Прагопресс) Прагадаги ва ЧССРнинг бошқа шаҳарларидаги китоб магазинлари жавонларида янги китоб — «Ленин ҳақида» пайдо бўлди. Унга Н. К. Крупскаянинг эсдаликлари киритилган. Тўплам «Орбис» нашриёти томонидан нашр қилинган. Бу китоб чех тилида чиқарилган шундай китобларнинг энг тўлиғидир. Тўплам тузувчилар китобга Надежда Константиновнанинг ёш Лениннинг сиёсий фаолияти ва доҳийнинг дунёда биринчи социалистик давлатни бошқариш бўйича қилган улкан ишлари ҳақида ҳикоя қилувчи, ЧССРда маълум бўлган мақолаларидан ташқари, чех тилига шу пайтгача таржима қилинмаган бошқа қатор материалларни ҳам киритишган. Китоб жуда чиройли безатилган.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Бу сурат озодлик халқ қуролли кучларининг базаларидан бирида олинган. Ватанпарварлар Америка агрессорларидан ўлжа олинган қурол-яроғлардан миналарни тайёрлашмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

Яхши фазилатли кишиларимиз

МЕН СИЗДАН ШИФО ТОПДИМ

«ШИФОКОРЛАР» ашуласи репродукторлардан янграётган пайтда «Волга»миз гулдор ровот олдига келиб тўхтади. Катта боққа киришингиз билан ўнг томондаги соя-салқин ҳовуз бўйида ўтириб, балиқларнинг сузишига маҳлиё ҳордиқ чиқаришингиз мумкин. Сўл томонда ажиб бир табиий тасвир: В. И. Ленин Разлив ўрмонидаги чайла ёнида тўнкада ўтириб китоб ёзмоқда... Бу манзарани доҳийнинг 100 йиллигига атаб пионерлар ўз қўллари билан ясашган. Нарироқда очиқ саҳна, болалар кўргани келган ота-оналарига концерт қўйиб бериш учун тайёрланишмоқда. Санаторий ҳаёти билан таништирадиган фотовитрина эса ҳар ҳафтада янгиланиб туради.

Ҳаво анча иссиқ эди. Лекин бу боғдан шаббода сира аримайди. Боди сабо атир гулларнинг ифорини анвойи меваларнинг ҳидларига уйғунлаштириб, ажиб бир муаттар гамма ҳосил қиларди. Шу боғда қирқ кун эмас, 40 минут бўлган киши ҳам баҳри дили очилиб, чинакам ҳузур қилиб кетиши мумкин.

Мен санаторий нима, деса жавоб бераолмас эдим. Бу ерга бир келдиму, гувоҳ бўлдим — шифохона, лагерь ва мактаб бирикмасидан иборат бир манзил бўлиб, нозик ва камқувват болалар даволанадиган, яйраб дам оладиган, узоқ вақт қолувчилари эса ўқиб, билим оладиган бир даргоҳ экан. Ота-оналар тез-тез келиб туришади.

—Ойижон! — дўндиққина қизчанинг жарангдор овози боғ ичра янгради.

—Жажжигинам!! Бу овоз ҳам ўн гектарларча майдондаги дарахтларга урилиб, акс садо беради.

Она қизини бағрига босиб меҳр нафасига тўйиб олгач, кўзларида, севинч маржонлари йилтираб кетди. Бундай пайтларда атрофдагилар танишми, нотанишми аҳамияти йўқ, киши ўз қувончини бошқаларга изҳор қилгиси келади. Шундай қилмаса, у хумордан чиқмайди ҳам.

— Ҳу анави, йўлкада кетаётган, оқ халатли Низомжон укамга минг раҳмат, —деди у аёл, —боламни бу ерга зўрға етаклаб келувдим, тўйиб овқат емас, озиб, билаклари чўпдек бўлиб кетувди. Мана энди кўриб турибсизлар, айланай, юзлари — хандалак. Қўли дард кўрмасин, яхшигина дўхтур экан.

Ўша яхшигина дўхтур билан кўришмоқ учун ёнига бордим. Қорачадан келган, оқ халат эгнига қолипдай қуйилган бу йигит бўлим мудири Йўлдошев эди. Низом Йўлдошевич мени шу даргоҳнинг мутассадиси Муҳаммадхон ака Солиҳов билан таништирди. Тўладан келган, барваста, ўрта яшар бу докторнинг юзлари кўзимга гўё ёғду ёғаётгандек кўриниб кетди. Ғоят меҳрибон, биринчи кўринишидаёқ эски қадрдонлардай муносабатда бўлувчи бу одам қўл остидаги ўнларча врач ва 250 даволанувчи гўдакларнинг ҳар бири қалбига меҳр ипларини улаб қўйганлигига ишончим комил бўлди.

— Сизни ва ходимларингизни табриклагани келдим, кеча «саломатлик куни» нишонланганда ғолиб чиқиб, райком ва район ижроия комитети «Шаҳодатнома»си г а сазовор бўлибсиз,— дедим.

Раҳмат, деди-ю камтарлик қилиб бошқа саволларимга тузук-қуруқ жавоб бераверди.

Бултур бу санаторийга шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими билан медицина ходимлари касаба союзининг область комитети ҳам «Шаҳодатнома» берган экан. Доҳий юбилейи айёмида 8 ходим юбилей медали билан тақдирланди. Санаторий ходимлари 'болаларни даволаш-профилактика соҳасида ҳам, ўқитув-тарбиялаш соҳасида ҳам, хўжалик-ташкилотчилик соҳасида ҳам юбилейни юксак кўрсаткичлар билан кутиб олишган. Палаталар шинам хонадонлар сингари жиҳозланган. Қўли гул ошпазлар уларга ўз уйларида ейдиган таомларидан ҳам зиёда дастурхон тузашади. Мева ва сабзавот шу боғнинг ўзида керагича битаверади. Бу йил яна минг туп гул, икки минг туп дарахт ва ярим гектар ерга ҳар хил резаворлар экилган. Болаларни даволаб, ишга ҳам ўргатганларига қойил қоласан киши. Катта типовой мактаб бор, буни педагог Дина Михайловна бошқаради.

— Табобат илмининг бобокалони Абу Али ибн Сино медицина илмини санъат деб атаган эди. Бу санъат бемор дил торларини билиши ке р а к. Касалнинг мунгли нолласини меҳнат ва бахт қўшиғига айлантира олган шифокор ҳақиқий санъаткор эмасми? Ана шундай шифо санъатининг созандаларидан Т. Н. Алямская, С. М. Исломова Г. К. Жеребчук, Э. И. Иноғомхўжаева каби врачларнинг, Л. Вахрамова, Р. Назарова каби ҳамшираларнинг номларини мамнуният билан қаламга оламиз. Булар ишхонани ўзларининг иккинчи уйларига айлантириб, вақт билан ҳисоблашмай, турли миллат болаларини ўз болаларидай кўриб меҳнат қилмоқдалар. Тарбиячи Н. Раҳматуллаев билан Ў. Назармуҳамедовлар сиз ҳам иш битмайди бунда. Ўринбой ака Назармуҳамедов, айниқса, педагогика санъатига моҳир киши. У турли характердаги болаларнинг қалбига дарҳол йўл топа олади.

Бу даргоҳда шифо топиб, тарбия олиб, ҳордиқ чиқариб кетаётган бола, жигарбандини туман бойлик билан тақдирланган ота-она ўз ташаккурини қандайдир изҳор этиб кетади, албатта. Ота-оналардан кимдир бир куни боласининг 12 варақли тўғри чизиқ дафтарига бир бет ўзининг қувончини изҳор этиб, тол шохига илиб кетибди. Ўшандан буён бундай дафтарларнинг сони 200 тага борибди. Улардаги юзларча одамларнинг ёзувларини бирма-бир келтириб ўтиришга ҳожат йўқ, биронта норизоликсиз, ҳаммаси раҳмат ва ташаккурдан иборат. Ота Каримов Абдухалил ёзади: «Зилзиладан тўрт болам билан бошпанасиз қолдик. Санаторий ходимлари касал болаларимни ўз бағрига олиб даволадилар. Эр-хотин дўстларимизник и д а бошпана топиб, то янги уйга кўчиб киргунимизга қадар эркатойларимга шифо, ҳордиқ ва дарс бериб, тарбиялаб қўлимга топширдилар... Ўзимни ғоят бахтли сезаман. Сизларга раҳмат!»

Ўқувчи пероси билан таталаб ёзилган хатда: «Мен врачлар, тарбиячилар ва ўқитувчилардан ғоят миннатдорман. Катта бўлсам ё врач, ё тарбиячи, ё ўқитувчи бўламан, албатта. Бахтиёр Каримов, июль, 1970 йил» деб ёзилган.

Мавзуимиз Тошкентнинг Оқтепа маҳалласидаги Октябрь районига қарашли 1-болалар санаторийси борасида борди. Мен ҳам «Ташаккур дафтари»га бир нарса ёзиб кетмоқчи эдим. Лекин йигирма беш ота-она шу фикрларини газетада изҳор қилишни таклиф этишди. Бу иш менинг зиммамга тушди. Барча эркатойларнинг дури-гавҳарга тенг саломатлиги олдида бу ташаккурнома кичик бир манзиротдан юқори кўтарила олмади. Халқда: «Бир кун туз ичган жойга, қирқ кун салом қил», деган нақл бор. Фарзандларимиз қирқ кун туз ичиб, шифо топиб, ҳордиқ чиқариб, дарс тайёрлаган бу даргоҳга минг кун келиб, бош эгиб салом берсам дейман.

К. МАҲМУДОВ.

✦ ✦ ✦

Республика санъат музейи ҳар куни чет эллик туристлар, бошқа шаҳарлардан келган меҳмонлар ва қишлоқ меҳнаткашлари билан гавжум бўладн. Улар ўлкамизнинг ўтмиши, кураш йиллари, бугунги куни ва кишиларимизнинг бунёдкор меҳнати акс эттирилган суратлар олдида узоқ-узоқ туриб қоладилар.

СУРАТДА: музей залларидан бири.

М. Нуриддинов фотоси.

✦ ✦ ✦

● *Ажойиботлар оламида*

ЛАЗЕР НУРИ— ТАРЖИМОН

Янги совет лазер установкаси бир саҳифа япон тилидаги текстни ўқиб, рус тили ёки бошқа тилларга таржима қилиб чиқариши учун бир минут ҳам вақт кетмайди.

Москвадаги инженерлик физикаси институтида голография ҳодисасидан фойдаланган ҳолда япон адабиётини автомат тарзда таржима қилиш методи ишлаб чиқилди. Бир неча қатлам ғоят сезгир эмульсия югуртирилган пластинкага газ лазери воситасида керакли миқдорда иероглифлар ёзиб қўйилади. Шундай пластинка ўзига хос голографик хотира блоки вазифасини адо этади.

Лазер нури текстни ёритаётганида таниш образ (иероглиф) учраб қолса, шунинг акс ёруғлиги пайдо бўлиб, у фотоприёмникдан ўтгач, электр сигналига айлантирилади. Шунга қараб иероглифнинг рус тилидаги тегишли маъноси танлаб олинади.

Установка ё экран билан (бунда рус тексти пайдо бўлади), ёки босувчи қурилма билан таъминланиши мумкин. Қилинган таржима мутахассиснинг техникавий текст билан анча муфассал танишиб чиқишига имкон беради.

Плазма ҳосил бўлиши каби тез ўтувчи процессларни тадқиқ этишда голографлар танҳо бир воситадир.

В. РИБЧЕНОК.

(ТАСС мухбири).

Текинхўрлик, безорилик ва ичкиликбозликка шафқат йўқ!

ШАҲРИМИЗГА ДОҒ ТУШИРАЁТГАНЛАР

Майда безорилик учун жазоланганлар

✦ **Олимжонов Б. Г.** 1933 йилда туғилган. Ўзбекистон сув хўжалиги қурилиши бош бошқармасининг Андижон сув омбори бўлими катта инженери. Маст ҳолида 16-касалхона атрофида жанжал кўтарганлиги учун 10 суткага қамалди.

✦ **Притков Л. М.** 1927 йилда туғилган. Ўзбекистон кўрлар жамиятининг биринчи ишлаб чиқариш комбинати слесари. Маст ҳолида хотини билан жанжаллашиб, уни ҳақорат қилганлиги учун 10 суткага ҳукм қилинди.

Ҳушёрхонада тунаганлар

✦ **Ҳасанов Б. Р.** 1940 йилда туғилган. Октябрь районидаги биринчи ўрта мактабнинг араб тили ўқитувчиси.

✦ **Попов Б. К.** 1933 йилда туғилган. «Таштекстильмаш» заводининг силлиқловчиси.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

АРОҚХЎР ВА БЕЗОРИ МУҲОКАМАДА

ҚАТТИҚ ХАЙФСАН БЕРИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 1 июнь сонида медицина ҳушёрхонасига тушган кишиларнинг рўйхатида Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи темирчилик-пресслаш цехининг слесари И. Чеканушкин фамилияси ҳам қайд этилган эди.

Редакциямизга завод кадрлар бўлимининг бошлиғи ўртоқ Размазинадан жавоб хати келди. Унда айтилишича, цех партия бюросининг қарори билан Чеканушкинга шахсий дафтарчасига ёзиш шарти билан қаттиқ хайфсан берилган.

* * *

11-ҳунар-техника билим юртининг шофёри А. Мирзаев кейинги пайтларда ичкиликка ружу қиладиган, бўлиб қолди. Охири медицина ҳушёрхонасига бориб тушди. Унинг бу қилмишидан коллектив аъзолари ҳам, қавму-қариндошлари ҳам анча хижолат чекишди.

Газетамизнинг «Шаҳримизга доғ туширaётганлар» рубрикаси остида 12 июнда медицина ҳушёрхонасига тушган кишилар орасида А. Мирзаев ҳам бор эди.

Унинг ножўя бу қилмиши 11-шаҳар ҳунар-техника билим юртида муҳокама қилинди. Билим юрти директори ўртоқ Битбековдан олинган жавобда айтилишича, А. Мирзаевга огоҳлантириш шарти билан қаттиқ хайфсан берилган.

Редактор ўринбосари
М. КАРИМОВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР Т.О.

«Ташсельмаш» заводи ҳузуридаги
14-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1970-1971 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ: токарлар, слесарлар, механиклар (ҳисоблаш ва клавишали машиналардан фойдаланиш ва тузатиш бўйича), электрослесарлар, қолипловчилар, фрезерчилар, электр пайвандчилар тайёрлайди.

14 дан 25 ёшгача бўлганлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати—1.2 йил.

Ўқувчиларга стипендия берилади.

Муҳтож бўлганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш даври—иш стажига киритилади.

Кирувчилар: маълумоти ҳақида гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4), таржимаи ҳоли, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, характеристика (мактабдан), ота-онасининг иш жойидан справкаларни топширадилар.

Машғулотлар —1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сельмашская кўчаси, 14-уй.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/VII да **Фарғона тонг отгунча**, 23/VII да **Нурхон**, 24/VII да **Навоий Астрободда**.

Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 77-сон ўрта мактаб томонидан **Маҳкамбоева Муҳаббат Аҳмаджоновна** номига 8 синфни тугатганлиги тўғрисида берилган А № 402776 номерли йўқолган

ШАҲОДАТНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Главташкентстрой» саноат корхоналари бошқармасининг ТОШКЕНТ КЕРАМЗИТ ЗАВОДИ (Тошкент-69, Шимолий саноат зонаси)

июль ойида Республика ва Тошкент шаҳрининг қурилиш ташкилотларига чекланмаган миқдорда фондсиз

КЕРАМЗИТ СОТАДИ

КИНО

22 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Севги ёши! — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 6, 8, 9, 10 да).

Эртакларнинг эртаги — «СПУТНИК» (кеч соат 7 да). «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6 да).

Буваси тушмагурей! —«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун) «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 ва 10 да).

Уғирланган — «ВОСТОК», ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Тош ва гул (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кеч 6. 8.45 минутда).

Тилла зирак—НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кечқурун),

23 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Севги ёши—«ЧАЙКА», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч 6, 8, 9, 10 да).

Уғирланган—«ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Буваси тушмагурей! —«СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ва кеч 7да). «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 ва 10 да).

Тилла зирак—НАВОИЙ номли, (ўзбек тилида, кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош (2 серия)—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 3, кеч 6, 8.45 минутда).

Эртакларнинг эртаги —«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2, 4, кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Севги ёши—«ФЕСТИВАЛЬ».
Буваси тушмагурей! —«ХИВА»,
Севги ва кўз ёши —«РАКЕТА».

А. С. ПУШКИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

26 ИЮЛГАЧА

АНДИЖОН ШАҲАР МАДАНИЯТ БЎЛИМИ ДОРБОЗЛАРИНИНГ

КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ

Дор тагида—Усмонжон НИШОНБОЕВ раҳбарлигида: қизиқчиликлар, симдор, тош, ва ёғоч оёқ ўйинлари.

Дор ўйинлари кеч соат 8 яримда бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25 ИЮЛДА

ХОРАЗМ «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери—Ўзбекистон ССР халқ артисти

Гавҳар РАҲИМОВА

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

РАДИО

23 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **7.40** Д. Ҳасанов куйлайди. **8.25** «Гулла, яшна жонажон ўлкам». Концерт. **9.30** Куйлардан-куйларга. **10.30** Ўзбекистон композиторларининг хор асарлари. **11.15** «Халқ контроли амалда» (ўзбекча). **11.30** Ўзбек музикали драмаларидан парчалар. **12.15** «Олмалиқ рух заводи қурилишида», (ўзбекча). **12.25** Олмалиқ рух заводи қурувчилари учун концерт. **13.30** Болгария эстрада коллективлари ва солистлари микрофон олдида. **16.10** «Ватан ҳақида сўз». Музикали-адабий композиция (русча). **16.50** «Правда» газетасининг обзори. **17.00** Симфоник куйлар. **18.00** «Наманган зарбдори», (ўзбекча), **18.10** Ўзбек халқ қўшиқлари. **19.20** Татаристон Давлат филармонияси солистларининг концерти. **20.00** «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. **22.20** Рақс куйлари. **22.40** В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар. И. Шамякин. «Нон» ҳикояси (ўзбекча). **23.15** Мақом кечаси. «Наво» мақомидан парчалар. **24.00** Тунги концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Совет композиторларининг ватанпарварлик темаларидаги қўшиқлари. **9.15** Реклама ва эълонлар.

19.00 Жаҳон прогрессив адабиёти. Д. Форднинг «Шунақаси бўлади...» ҳикояси (ўзбекча). **19.30** Халқ қўшиқчилари Ленин ҳақида куйлайдилар. **20.00** Тожик халқ қўшиқлари. **20.30** Р. Усмонов. «Ҳофиз». Радиоспектакль (ўзбекча). **21.40** Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 М. Стельмах. «Инсон қони сув эмас». Радиопостановка (ўзбекча). **16.00** Ж. Оффенбах. «Перикола» оперettаси. **17.00** Ўзбекистон композиторларининг симфоник поэмалари.

ТЕЛЕВИЗОР

22 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **18.30** Телевизион янгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.40 «Орзу». Ўсмирлар учун программа. **19.15** Телевизион янгиликлар. **19.30** Бадиий ҳаваскорлар концерти.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** «Жонажон қўшиқлар». Воронеждан олиб кўрсатилади. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Польша телевидениеси программаси. **21.45** Социализм дунёси. **22.30** «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** «Лайли ва Мажнун». Фильм-балет. **01.20** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 Болалар учун мультфильм. **19.00** «Рассом ва замон». **19.20** Эстрада концерти.

Ўзбек тилида: 20.00 «Август саратони». Ҳужжатли фильм. **21.00** Музикани қандай тингламоқ керак? Баллада. **21.50** «Қора бизнес». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 «У — 25 ёшда». Ҳужжатли фильм. **20.50** «Третьяков галереяси».

Рус тилида: 21.20 «Қоронғилашган дераза». Телевизион бадиий фильм. 3-серия. **22.00** «Тандем». Фильм-концерт (телетомошабинларнинг талабларига мувофиқ).

23 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 Телевизион янгиликлар. **18.45** Кичкинтойларга эртаклар. **19.15** «Вақтнинг қадри». Илмий-оммабоп фильм. **19.35** Кўрсатувлар программаси ва реклама.

Ўзбек тилида: 19.50 Телевизион янгиликлар. **20.05** «Ленинизм —давримиз байроғи». **20.25** Тошкентда ўтказиладиган Осиё ва Африка мамлакатлари II Халқаро кинофестивали олдидан. Киноэшиттириш. **21.45** Шеърият мухлисларига. **22.00** «Матонатли кишилар». Бадиий фильм. 1-серия. **23.30** Халқ амалий санъат усталари (Марказий телевидение учун тайёрланган кўрсатув).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** «Етмишинчи параллелда». Телеочерк. **13.45** Рангли телевидение. Тирсо Де Молина. «Ўз ўзидан рашк». Телеспектакль. **15.00** Ўқувчилар учун. «Нептун» клуби мукофоти учун. Минскдан олиб кўрсатилади. **15.45** Янгиликлар. **15.50** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.55 Кўрсатувлар программаси. **20.00** Янгиликлар. **20.05** Мамлакатимиз илмий харитаси. «Қозоғистонда — фан». **20.30** Енгил атлетика бўйича халқаро мусобақалар. СССР—АҚШ. Ленинграддан олиб кўрсатилади. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 8-серия. **00.55** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 «Бир кунлик изланиш». Ҳужжатли фильм. **20.20** «Беш йиллик илғорлари».

Рус тилида: 20.40 «Ноктюрн». Бадиий фильм. **22.00** «Дирижёрлар». Хроникаль-ҳужжатли фильм. **22.10** «Унутилган ленталар». Музикали программа.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими —33-28-95 эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР 3059. Р—00843.